

Cyclus: Vrij zijn

Elise Woertman
Kees van der Zwaard

Paastijd 2025
27 april-1 juni

Met Pasen vieren we het leven als mens die op kan staan.
Dwars door alle dood heen blijkt leven mogelijk.
Dat leven is anders dan voorheen.
Met littekens die soms schrijnen en trekken, met pijn die niet over gaat.
Niet meer onbevangen, wel met voorzichtig herwonnen vertrouwen.
Dat maakt ons vrij.

Henk Pietersma beschrijft dat prachtig in onderstaand gedicht dat komt uit zijn boek 'credo-geloven op scherp'.

*Deo gratia
Eer aan God*

*Luid galmde
de leegte in mij na
verpletterend
schoven leugens
dichterbij
niet mijn hart alleen
maar ook de hemel kromp ineem
licht verloor het van de vrees
de veiligheid voorbij
van waarachtigheid wist niemand meer*

*totdat een kinderstem
heel zachtjes zong
ik houd van u*

*een klaterende bron
dankbaarheid en vreugde
keerden weer
georkestreerd door mildheid
en genegenheid
er kwam weer licht
en sprankelend kwam
de vrijheid weer terug.*

Na Pasen moeten de leerlingen zich opnieuw verhouden tot wie Jezus is als opgestane mens. Anders aanwezig dan voorheen, verborgen nabij. Wie is die mens met de gaten in zijn handen en licht in zijn ziel? Wie is die mens die door dichte deuren komt en daarmee vensters opent op een nieuwe werkelijkheid?

Met Pasen vieren we het om als opgestane mens te leven in het licht, vrij en verbonden. Hoe doen we dat? Hoe ziet zo'n leven met het paasmysterie eruit? Door een stap te zetten in het onbekende, ook als je niet weet waar je uit zult komen, omdat je niet anders kunt.

Door een weg te zoeken door je schimmen en schaduw heen, om zo transparant te worden dat het licht zich een weg naar buiten kan banen.

Als paasmens zoeken we te midden van alle genadeloosheid in de wereld en onszelf naar liefde en waarachtigheid.

We oefenen met elkaar – als geloofsgemeenschap en op de plek waar we thuis zijn – verdraagzaamheid voor het onbekende, met wat en wie anders is dan wij. Zodat we in en ondanks alles vrij kunnen zeggen: het is (ook) goed.

De predikant Ariaan Baan schreef onlangs bij leven zijn theologisch testament, omdat hij weet dat hij dat straks niet meer kunnen zal door een progressieve hersenziekte. Hij zoekt in de wirwar van zijn bestaan, en de genadeloosheid van de wereld naar een vorm van 'stabilitas'. Naar op je plek blijven, als alles om je beweegt en je zelf door elkaar geschud wordt. Naar een vrij mens te worden, met alles wat ons klemzet of waar we ons vast in draaien.

Zijn boek heet daarom 'virtuoos leven: zeven deugden om goed te leven in een doorgedraaide wereld'. Die zeven deugden zijn 'geloof, hoop, liefde, verstandigheid, rechtvaardigheid, matigheid en dapperheid.'

Wij zoeken op onze eigen manier naar de waarde van die zeven deugden in de tijd van Pasen tot Pinksteren. Om zo meer zicht te krijgen op die vraag: Hoe leven we als opgestane mens te leven in het licht, vrij en verbonden?

27 april

Voorganger: Mariecke van den Berg

Thema: **Geloof**

Lezing: Lukas 4,14-19

In het evangelie van Marcus eindigt het opstandingsverhaal met de opmerking van Jezus dat de leerlingen weer naar Galilea moeten gaan.

Terug naar het begin, omdat Jezus hen daar al vooruit is gegaan.

De leerlingen weten niet waar ze het zoeken moeten, na een week leven tussen hoop en vrees, tussen verraad en verlangen.

Zij hebben de schrik nog in hun lijf,
dragen de zwaarte van de nacht nog in hun hart.

En toch spoort Jezus hen aan om naar Galilea te gaan.

Steeds weer terug naar het begin, zodat we weten waar we vandaan komen.

Ook als de verveling toeslaat in de herhaling, als het daardoor lijkt alsof we geen stap verder gekomen zijn in het leven.

Steeds weer opnieuw beginnen, omdat het evangelie nooit af is.

Wat dat goede nieuws is, door alle dood heen,
lezen we vandaag in de tekst uit het evangelie van Lukas.

En stellen ons de vraag:

Steeds weer opnieuw beginnen, hoe doen wij dat?
Hoe leven wij het evangelie, dat goede nieuws, in onze wereld en in onze tijd?
Waar vind je het vertrouwen en het geloof om die stap te zetten?

4 mei

Voorganger: Gerhard Scholte

Thema: Hoop

Lezing: Lukas 24,13-35

Twee van de leerlingen zijn onderweg, op de dag dat Petrus naar het lege graf holde, nadat de vrouwen bij het graf twee mannen in stralend wit ontmoette.

Verwarring stapelt op onmacht, op liefde en verraad, op eenzaamheid en verdriet zonder grenzen.

In die verwarring lopen twee leerlingen op de weg. Gedesillusioniseerd weg van de plek waar het allemaal misliep. Gaandeweg voegt een derde zich bij hen, aan hem vertellen ze alles wat er gebeurd is. "Wij hadden zo gehoopt dat Hij het was die zou verlossen", klinkt het. Die hoop is niet uitgekomen, er is geen verlossing in zicht, alleen maar rouw en verbijstering. Hoe houd je dan de hoop levend als alles hopeloos is? Tegelijk verandert er gaandeweg iets. Ze zien niet wat er gebeurd is, in tegenstelling tot de vrouwen. De derde in hun midden neemt hen bij de hand en voert hen binnen in wat zij niet kunnen zien en niet hebben durven horen. In taal en teken verschijnt hij aan hen, in gebroken brood als zegen.

11 mei m.m.v. Janskoor

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: Liefde

Lezing: Deut 6,4-9 en 1 Joh 4,17-21

In Deuteronomium wordt in een zin samengevat wat de kern is van geloven. God liefhebben met heel je hart, ziel, kracht en verstand. Alle aspecten van ons mens-zijn doen mee als het gaat om de liefde. Dat moeten wij ons steeds weer in herinnering roepen, ons op ons het hart drukken. In ons huis, in ons leven, als we waken en als we slapen. De drukte van elke dag, de zorgen om ons bestaan, de stemmen in ons hoofd en de genadeloosheid van de wereld en onszelf schuiven telkens weer tussen die kern en ons in.

Daarom spreekt de eerste brief van Johannes ook over de liefde op een fundamenteel niveau. Liefde is vrijmoedig, en bant alle vrees uit. Liefde wordt ons geschonken, voor wij iets kunnen doen. Wij worden mens dankzij die liefde die ons is voorgegaan in de weg van Christus.

18 mei

Voorganger: Elise Woertman

Thema: verstandigheid

Lezing: psalm14

Psalm 14 is een grote hartenkreet.

Psalm 14 zingt tot de Ene,
met de stem van de dwaze

die deze wereld niet rijmen kan met de goedheid van God.

Wie is er eigenlijk dwaas en wie handelt er goed?

Waar is nog een verstandig mens te vinden?

Hoe leven wij met de stem van de dwaze in onze tijd en ons wezen?

Hoe worden wij verstandig?

25 mei m.m.v. Janskoor

Voorganger: Jorn den Hertog

Thema: rechtvaardigheid

Lezing: Spreuken 4,1-19

Spreuken koppelt rechtvaardigheid aan het leven in het licht.

De tegenhanger daarvan zijn de slechte mensen die dwalen in duisternis.

Rechtvaardigheid heeft te maken met lichtheid. Met in het licht durven staan en alles te laten zien. Met niets meer te verbergen te hebben of hoog te houden.

Dat komt niet uit het niets. Spreuken verbindt rechtvaardigheid met wijsheid, met inzicht en daar heel je bezit voor geven.

Over welke wijsheid spreekt Spreuken en hoe hangt rechtvaardigheid daarmee samen? Hoe onderscheiden we wijsheid in deze tijd in een veelvoud aan stemmen?

Hoe nemen we waar welke wegen rechtvaardig zijn? En hoe gaan we die wegen?

1 juni

Voorganger: Wilma Blaak

Thema: Matigheid

Lezing: Hand 1,1-12

Op deze zondag tussen Hemelvaart en Pinksteren in, de zgn 'wezenzondag', lezen we het begin van het boek Handelingen.

Daarin horen we hoe Jezus zijn leerlingen en ons op het hart drukt om te 'wachten'.

Wachten niet als een passief moment waarin je de tijd doodt, maar wachten als een actieve houding. Wachten raakt aan matigheid. Aan jezelf inhouden om ruimte te scheppen. Om je verlangen te voelen, ook als je niet weet of en hoe dat werkelijkheid zal worden. Aan het juiste midden tussen actie en contemplatie, tussen doen en laten, tussen autonomie en afhankelijkheid.

Hoe worden wij wachtende mensen?

8 juni Pinksteren m.m.v. Janskoor

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: dapperheid

Lezing: Hand 2,1-13

Pinksteren is het verhaal over dapperheid.

De leerlingen zijn wachtend en wakend op een plek. Hen is de Geest beloofd, terwijl Jezus aan het zicht is onttrokken. Wat moet je dan geloven? Waar mag je op hopen?

In een klap worden ze in beweging gezet. Er is geraas, een hevige windvlaag,

vuurtongen en in vreemde talen spreken. Zomaar, uit het nieuws. Een droom wordt werkelijkheid, vervulling komt anders dan gedacht. Die beweging met Pinksteren maakt alles onvoorspelbaar nieuw. Dat vraagt om dapperheid. Om niet samen op een plek te blijven schuilen, maar als nieuw de wereld in te stappen. In een wereld die nog altijd het oude liedje zingt en van geen wijken weet. Met je vuurtong en je vreemde taal, met een flits van inzicht wie de Ene is. Voorgoed veranderd, vrij en verbonden in de beweging van de Ene.